

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji

Mechanizm Sprawiedliwej Transformacji (MST)

I filar

Fundusz Sprawiedliwej
Transformacji (FST)

Granty

II filar

System sprawiedliwej
transformacji w ramach
InvestEU

Pożyczki, gwarancje finansowe –
w celu mobilizacja środków
prywatnych

III filar

Instrument pożyczkowy EBI na
rzecz sektora publicznego

Instrument pożyczkowy – w celu
zwiększenia poziomu inwestycji
sektora publicznego

I filar

Fundusz Sprawiedliwej
Transformacji (FST)

Stan wprowadzania FST

Podstawa prawna w UE

Rozporządzenie PE i Rady ustanawiające FST

- Tekst ustalony – wynik negocjacji Rady i PE: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13719-2020-INIT/en/pdf>
- I kwartał 2021 – zatwierdzenie wyniku negocjacji przez PE i Radę, publikacja

Ogólne ramy (poziom krajowy)

Umowa partnerstwa polityki spójności 2021-2027

- Konsultacje publiczne do 22.02

Ramy (poziom regionalny)

Terytorialne Plany Sprawiedliwej Transformacji

- Przygotowanie i przekazanie przez państwa do KE (wzór wg Aneksu II rozporządzenia)
- KE: ocena i akceptacja/brak akceptacji

Wydatkowanie

Przeniesienie części alokacji regionalnej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+) do FST: możliwe w regionach korzystających z FST. Nie odwrotnie.

Poziom
współfinansowania
(co-financing rate)

- 50% w lepiej rozwiniętych regionach (region warszawski stołeczny)
- 70% w przejściowych regionach (wielkopolskie i dolnośląskie)
- 85% w słabiej rozwiniętych regionach (pozostałe regiony)

Podstawa

- Terytorialne Plany Sprawiedliwej Transformacji (TPST)

Terytorialne Plany Sprawiedliwej Transformacji (TPST)

Kto przygotowuje plan/y (art. 7): Państwo członkowskie wraz z władzami lokalnymi i regionalnymi, które mają być objęte wsparciem.

Dla jakich regionów

- Dla terytoriów określonych na poziomie NUTS3
- Najbardziej negatywnie dotkniętych skutkami **transformacji*** – głównie na gruncie gospodarczym i społecznym, w szczególności w odniesieniu do oczekiwanego dostosowania pracowników lub utraty miejsc pracy w produkcji i wykorzystaniu paliw kopalnych oraz potrzeb w zakresie procesów produkcyjnych w zakładach przemysłowych o największej intensywności emisji gazów cieplarnianych

* **transformacja** – dotyczy wyzwań związanych z realizacją celów UE do 2030 roku, w zakresie energii i klimatu (cel redukcji GHG, rozwoju OZE, EE i międzysystemowych połączeń elektroenergetycznych) oraz neutralności klimatycznej UE do 2050.

Terytorialne Plany Sprawiedliwej Transformacji (TPST)

Co mają
zawierać (art. 7):

- **Opis transformacji na poziomie krajowym** w kierunku gospodarki neutralnej klimatycznie, w tym kluczowe kroki w kierunku realizacji celów energetyczno-klimatycznych UE na 2030 rok, które są spójne z KPEiK 2021-2030
- **Ocenę na poziomie regionalnym** wyzwań związanych z **transformacją** w zidentyfikowanych regionach, które są najbardziej dotknięte transformacją (społecznie, gospodarczo, środowiskowo), która identyfikuje ilość dotkniętych miejsc pracy oraz utraconych miejsc pracy, a także ryzyka depopulacji, potrzeby i cele rozwojowe do 2030 roku związane z transformacją lub zamykaniem wysokointensywnych emisyjnie działalności w regionie
- **Ocenę spójności** z odpowiednimi strategiami krajowymi i regionalnymi
- **Opis sposobu zarządzania**

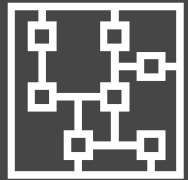
Terytorialne Plany Sprawiedliwej Transformacji (TPST)

Co mają
zawierać (art. 7):

- Zaplanowane wsparcie z opisem wpływu na **transformację**
- W przypadku wsparcia dla działalności produkcyjnej prowadzonej przez **firmy większe niż MŚP** – wykaz takich działań wspierających i firm z uzasadnieniem konieczności takiego wsparcia poprzez analizę demonstrującą, że w przypadku braku takiej inwestycji spodziewana utrata miejsc pracy przekroczy liczbę tworzonych miejsc
- W przypadku wsparcia inwestycji w celu osiągnięcia redukcji GHG pochodzących z działań wymienionych w zał. I dyrektywy 2003/87 (**EUETS**) – wykaz operacji objętych wsparciem, oraz uzasadnienie, że przyczynią się one do przejścia na gospodarkę neutralną dla klimatu i znacznej redukcji emisji przewyższającej znacząco poziomy odniesienia dla darmowych alokacji uprawnień, jednocześnie są one konieczne do ochrony znacznej liczby miejsc pracy
- Synergii i komplementarność z innymi programami Unii i filarami MST (II i III filar)

Zakres wsparcia

Wsparcie tylko działalności zgodnych z celem tj. łagodzeniem negatywnych skutków **transformacji**

Zakres (art. 4):

Inwestycje:

- > produkcyjne w MŚP
- > w tworzenie nowych przedsiębiorstw
- > w działania badawcze i innowacyjne
- > w technologie i infrastrukturę czystej energii (magazynowanie, redukcję emisji)
- > w OZE i efektywność energetyczną
- > w dekarbonizację lokalnego transportu i infrastruktury
- > w modernizację sieci ciepłowniczych i inwestycje w produkcję ciepła z OZE
- > w cyfryzację
- > regenerację terenów przemysłowych
- > w GOZ (z wyłączeniem spalania odpadów)

Zakres wsparcia

Zakres (art. 4):

Podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników i bezrobotnych

Pomoc w poszukiwaniu pracy

Aktywne włączanie bezrobotnych

Pomoc techniczna

Inne działania w obszarze edukacji i integracji społecznej, w tym infrastruktura ośrodków szkoleniowych, ośrodków opieki nad dziećmi i osobami starszymi

Dodatkowo – wsparcie działalności produkcyjnej firm większych niż MŚP – zgodnie z warunkami (vide wcześniejsze slajdy)

Wykluczenie wsparcia

Co nie może być finansowane (art. 5):

Likwidacja lub budowa elektrowni jądrowych

Wytwarzanie, przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu wyrobów tytoniowych

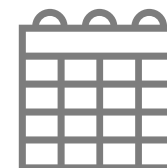
Przedsiębiorstwa znajdujące się w trudnej sytuacji w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 (z wyjątkami)

Inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, składowania lub spalania paliw kopalnych

Oraz wszelkie działalności nie spełniające kryterium **nie szkodzić (do no harm)** zgodnie z art. 17 Rozporządzenia 2020/852 dot. taksonomii zrównoważonego inwestowania: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32020R0852>

Terminy

	Przyszłe Pokolenia UE (odbudowa po-COVID) 2021-2023 2 mld €	Wieloletnie Ramy Finansowe 2021-2027 1,5 mld €
Zobowiązania	2021 – 20% (400 mln €) 2022 – 40% (800 mln €) 2023 – 40% (800 mln €)	2021-2027
Płatności	2021-2026	2021-2029/30

II filar

System sprawiedliwej
transformacji w ramach
InvestEU

II filar – System sprawiedliwej transformacji w InvestEU

InvestEU

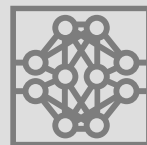
Gwarancje z budżetu UE wyniosą 26,2 mld € (powinny uruchomić inwestycje o wartości 372 mld €)

Podział na 4 segmenty (w każdym ustanowiony będzie system sprawiedliwej transformacji):

Zrównoważona infrastruktura:
transport, OZE, EE,
renowacja
budynków, GOZ,
kultura, turystyka

Badania naukowe,
innowacje
i cyfryzacja

MŚP

Inwestycje społeczne
i umiejętności

II filar – System sprawiedliwej transformacji w InvestEU

Zakres (art. 4):

Dla terytoriów określonych w TPST, możliwość wsparcia projektów spoza terytorium TPST jeśli korzysta na tym terytorium TPST.

Zasady kwalifikowalności – wg. rozporządzenia InvestEU (Aneks II, Aneks V).

Dopuszczenie: inwestycje w gaz ziemny (poza wydobyciem), obiekty unieszkodliwiania i składowania odpadów, spalarnie odpadów (w wyjątkami).

Wykluczenia: m.in. działalność hazardowa, developerska (w tym związana z renowacją budynków), obrót instrumentami finansowymi.

InvestEU Advisory Hub – pomoc techniczna.

KE opublikuje wytyczne dot. inwestycji w ramach InvestEU.

III filar

Instrument pożyczkowy EBI
na rzecz sektora publicznego

III filar – Instrument pożyczkowy EBI na rzecz sektora publicznego

1

Rozporządzenie ustanawiające wciąż jest negocjowane

2

Wartość instrumentu:

1,5 mld € grantów z budżetu UE + 10 mld € pożyczek z EBI – mają wygenerować inwestycje wartości 25-30 mld €

III filar – Instrument pożyczkowy EBI na rzecz sektora publicznego

3

Celem – wsparcie inwestycji publicznych poprzez: pożyczkę (EBI) + grant (do 20% wartości pożyczki). Poziom NUTS2.

4

Ma wspierać podmioty sektora publicznego.

Beneficjentem - podmioty prawne sektora publicznego ustanowione w państwie członkowskim jako podmioty prawa publicznego lub jako podmioty prawa prywatnego, któremu powierzono realizację misji publicznej, z którym podpisano umowę o udzielenie dotacji w ramach instrumentu.

III filar – Instrument pożyczkowy EBI na rzecz sektora publicznego

5

Zakres wsparcia i wykluczeń – prawdopodobnie będzie spójny z FST.
Wśród kryteriów – zasady pożyczkowe EBI.

Pytania i odpowiedzi

